

Kommuneplanleggar

Saksnr.	Dok-ID	Arkivkode	Sakshandsamar	Dato:
11/666	16/4859	FA - X32	RIF	21.06.2016

Kommunedelplan for fjellheimen villreinområde - vedtak

Høyanger kommunestyre vedtok i sak 059/16 i møte 16.06.2016 følgjande:

I medhald av plan og bygningslova § 9-1, vedtek kommunestyret framlegg til interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde med plankart og temakart, datert 07.09.2015, med desse endringane;

1. I kap. 9, skal det leggst til eit nytt 2 avsnitt; «*Alle nye tiltak i planområdet skal vurderast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne medføre for villreinstamma. Ved søknader om tiltak, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre- var prinsippet» leggst til grunn for vedtaket.*
2. Kap. 7 skal få eit nytt siste avsnitt; **Klimaendringar og moglege følgjer for villreinbestanden**. *Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. **Tilgangen til vinterbeite er minimumsfaktoren for villreinstamma i Fjellheimen** og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan derimot ein lengre avsmeltningssesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite.*
3. I kap. 9 under Fritidshus, andre avsnitt skal det stå; « Etter ei nærare vurdering kan det gjevast dispensasjon til utviding på inntil **20m2 BRA** på eksisterande hytter, når arealet etter utviding ikkje overstig 100m2 BRA, inkludert ev. uthus. Det bør ikkje opnast for meir enn ei utviding pr. fritidsbustad».
4. Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 skal ha eit slikt tillegg som innleiing under Stølsområde og Fritidshus, « *Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet.*
5. Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle skal justerast slik at siste setning lyder; «*Hjelpekorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimeisteren.*
6. I kap. 4, under arealformål skal arealet som er avsett til idrettsformål i Voss kommune sin kommuneplan opplista som «bebyggelse og anlegg, idrettsformål»
7. På temakartet skal det tydeleg framgå at kun trekkveggar over R13 er vist på kartet.
8. I handlingsplanen skal « *kartlegging av trekkruiter* » inkluderast i tiltaket «Areal og beitekartlegging ».
9. Villreinutvalet skal høyrast i alle dispensasjonssaker til liks med villreinnemnda. Dette skal framgå av kap. 10 « Retningsliner for sakshandsaming».
10. I kap. 10, under « Retningsliner for sakshandsaming», skal andre avsnitt ha slik innleiing; « *I oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukarinteresser i kommunale plan- og forvaltings spørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde* ».
11. Kap. 9.1. under Brøyting, 3 avsnitt skal det stå ; « *Når RV13 vert lagt i tunnel*

gjennom Vikafjellet bør den gamle vegen på strekninga Storehaugtunnelen til Finnbuene ikkje brøytast opp i tida 1.november til siste helga før påske (Palmehelga). Frå Palmehelga til 1. juni kan vegen brøytast opp til fylkesgrensa frå sør og til Fosse frå nord. Frå Fosse til fylkesgrensa bør vegen vera stengd fram til 1.juni. Ev. snøscootertransport til hyttene i området bør samordnast ved leigekøyring «.

12. *Kommunedelplanen skal ha ei funksjonstid på 12 år; 2016-2027*
13. *I handlingsprogrammet (kap. 12) i første tiltak under «Informasjon» skal det stå 2016-2017. Tilsvarande skal det stå 2017 under tiltak 3 under informasjon.*

Det skal vidare inn eit nytt slikt tiltak under «Ferdslø»; Årleg vurdering av trong for ekstraordinær bandtvang. Ansvarleg;Kommunane. Start; 2017. Andre aktørar; SNO

Med helsing

Rita Flaten
politisk sekretær

Saksnr. utval	Utval	Møtedato
006/16	Planutval	07.06.2016
059/16	Kommunestyre	16.06.2016

Kommunedelplan for fjellheimen villreinområde - vedtak

Rådmannen si tilråding:

I medhald av plan og bygningslova § 9-1, vedtek kommunestyret framlegg til interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde med plankart og temakart, datert 07.09.2015, med desse endringane;

I kap. 9, skal det leggest til eit nytt 2 avsnitt; «*Alle nye tiltak i planområdet skal vurderast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne medføre for villreinstamma. Ved søknader om tiltak, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre- var prinsippet» leggest til grunn for vedtaket.*

Kap. 7 skal få eit nytt siste avsnitt; **Klimaendringar og moglege følgjer for villreinbestanden.** *Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. Tilgangen til vinterbeite er minimumsfaktoren for villreinstamma i Fjellheimen og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan derimot ein lengre avsmeltningsesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite.*

I kap. 9 under Fritidshus, andre avsnitt skal det stå; « Etter ei nærare vurdering kan det gjevast dispensasjon til utviding på inntil **20m2 BRA** på eksisterande hytter, når arealet etter utviding ikkje overstig 100m2 BRA, inkludert ev. uthus. Det bør ikkje opnast for meir enn ei utviding pr. fritidsbustad».

Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 skal ha eit slikt tillegg som innleiing under Stølsområde og Fritidshus, « Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet».

Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle skal justerast slik at siste setning lyder; «Hjelpekorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimeisteren».

I kap. 4, under arealformål skal arealet som er avsett til idrettsformål i Voss kommune sin kommuneplan opplistast som «bebyggelse og anlegg, idrettsformål»

På temakartet skal det tydeleg framgå at kun trekkvegar over R13 er vist på kartet.

I handlingsplanen skal « kartlegging av trekkruiter « inkluderast i tiltaket «Areal og beitekartlegging ».

Villreinutvalet skal høyrast i alle dispensasjonssaker til liks med villreinnemnda. Dette skal framgå av kap. 10 « Retningsliner for sakshandsaming».

I kap. 10, under « Retningsliner for sakshandsaming», skal andre avsnitt ha

slik innleiing; « I oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukarinteresser i kommunale plan- og forvaltningsspørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde ».

Kap. 9.1. under Brøyting, 3 avsnitt skal det stå ; « Når RV13 vert lagt i tunnel gjennom Vikafjellet bør den gamle vegen på strekninga Storehaugtunnelen til Finnbuene ikkje brøytast opp i tida 1.november til siste helga før påske (Palmehelga). Frå Palmehelga til 1. juni kan vegen brøytast opp til fylkesgrensa frå sør og til Fosse frå nord. Frå Fosse til fylkesgrensa bør vegen vera stengd fram til 1.juni. Ev. snøscootertransport til hyttene i området bør samordnast ved leigekøyring «.

Kommunedelplanen skal ha ei funksjonstid på 12 år; 2016-2027

I handlingsprogrammet (kap. 12) i første tiltak under «Informasjon» skal det stå 2016-2017. Tilsvarande skal det stå 2017 under tiltak 3 under informasjon.

Det skal vidare inn eit nytt slikt tiltak under «Ferdslø»; Årleg vurdering av trong for ekstraordinær bandtvang. Ansvarleg;Kommunane. Start; 2017. Andre aktørar; SNO

07.06.2016 Planutval

FP-006/16 FRAMLEGG - samrøystes som rådmannen si tilråding

16.06.2016 Kommunestyre

Handsaming:

Framlegg til kommunestyret - samrøystes som rådmannen si tilråding

KS-059/16 VEDTAK:

Samrøystes som framlegg frå planutvalet

Saksutgreiing:

Bakgrunn

Kommunane Vik, Aurland, Høyanger, Modalen, Vaksdal og Voss har i fellesskap utarbeida eit framlegg til ein interkommunal kommunedelplan for Fjellheimen villreinområde. Planområdet omfattar og areal i Masfjorden kommune.

Formålet med planarbeidet er å sikra villreinstamma gode levevilkår i eit langsiktig perspektiv. Planframlegget har no vore utlagt til offentleg ettersyn i dei respektive kommunane. Det er innkomne totalt 15 merknader til planframlegget.

Det er no eit siktemål at kommunane gjer eit likelydane vedtak av planen.

FAKTA OM SAKA:

Kommunedelplanen skal vera det overordna planverktøyet for kommunane i forvaltninga av villreinstamma og skal vera styrande for den vidare arealplanlegginga i området.

Planframlegget utarbeida i 2009 er lagt til grunn når planarbeidet vart starta opp att i 2015. Eit oppdatert og justert planframlegg vart handsama av styringsgruppa på møte den 09.06.2015. Planframlegget har no vore utlagt til nytt offentleg ettersyn i dei einskilde kommunane. Voss kommune har hatt sekretariatfunksjonen for planarbeidet og har oppsummert merknadane til planframlegget på vegne av dei andre kommunane.

Vurdering

Planframlegget har vore utlagt til høyring i dei aktuelle kommunane hausten 2015. Innan høyringsfristen er det innkomne totalt 15 merknader til planframlegget. Desse er oppsummert under. Dei fullstendige uttalane kan ein sjå som vedlegg til saka.

Nr	Høyringspart	Merknad
1	Fylkesmannen i Sogn og fjordane	Viser til at det har vore ein lang men god prosess med villreinplanen og meiner at planen no er godt gjennom-arbeida. I kap. 11, under «Føre-var-prinsippet» tilrår Fylkesmannen at det vert teke inn følgjande setning; Ved søknader om tiltak i villreinområdet, der det er tvil om verknadane for villreinen, skal «føre-var-prinsippet» leggest til grunn for vedtaket.
		Administrasjonen si vurdering; Kap. 11 er ei vurdering av planen etter naturmangfaldlova og retningsliner høyrer derfor ikkje heime her. I kap. 9 bør det derimot takst inn ei formulering i tråd med merknadane frå Fylkesmannen (endringsforslag 1b).
2	Fylkesmannen i Hordaland	Meiner m.a. at planen bør skildre kva verknadar godkjend fylkesdelplan for tunnel gjennom Vikafjellet vil kunne få for villreinen, og tilsvarande kva verknader framtidige klima-endringar kan få for villreinstamma. Fylkesmannen etterlyser vidare ei vurdering av kva verknader ei vidare hyttebygging i planområdet kan få for villreinstamma. Fylkesmannen ynskjer eit nytt pkt. 8.5 om at all ny

verksemd i området skal vurderast utifrå omsynet til villreinbestanden. Når det gjeld retningslinene har Fylkesmannen merknader til at alle nye tiltak bør utløyse plankrav og at retningslina vedr. fritidshus bør få slik ordlyd; «Innafor villreinområdet bør det ikkje gjevast dispensasjon til frådelling eller oppføring av fritidshus». Fylkesmannen meiner og at det bør setjast ei grense for kor store hytter det kan byggast innanfor planområdet. M.o.t. vurderinga av planframlegget etter natur-mangfaldlova meiner Fylkesmannen at planen bør argument-ere med kvifor det er akseptabelt med ny hyttebygging på Vikafjellet.

Administrasjonen si vurdering;

I kap. 7 er det ei skildring av kva verknader tunnel gjennom Vikafjellet kan få for villreinstamma. Når det gjeld klima-endingar omtalar NINA rapport 411 dette i kap. 5.3.6. Vill-reinplanen bør utifrå dette få slikt tillegg til kap. 7;

Klimaendingar og mulege følgjer for villreinbestaden

«Klimaet i Noreg vil truleg bli mildare, fuktigare og meir ustabil. Dette kan slå negativt ut for reinen om vinteren. Til-gangen til vinterbeita er alt marginal i Fjellheimen og eit mektigare snødekke og fleire periodar med harde islag over beita kan slå negativt ut på stamma. Om sommaren kan deri-mot ein lengre avsmeltningsesong føra til at reinen har betre tilgang til nyspira og proteinrike grøntbeite»(endringsforsl.2).

Når det gjeld kva verknader ei vidare hyttebygging på Vika-fjellet vil kunne få for villreinstamma er det ikkje tema i denne planen. Desse hyttområda er ikkje nye, men vart vedtekne i Vik kommune sin kommuneplan og vart konse-kvensvurdert i den samanheng.

Når det gjeld forslaget frå Fylkesmannen om å ta inn eit nytt kap. 8.5 om at all ny verksemd skal vurderast ut ifrå omsynet til villreinbestanden finn ein ikkje det nødvendig. Ein kan heller understreke dette ved å legge inn ei slik formulering om dette i kap.9.» *Alle nye tiltak i planområdet bør derfor vurd-erast med tanke på kva konsekvensar tiltaket vil kunne med-føre for villreinstamma.»* (endringsforslag 1a).

Mindre tiltak i området bør som tidlegare kunne handsamast som byggesaker. Ein vil utifrå dette ikkje tilrå at ein følgjer Fylkesmannen på dette punktet. Når det gjeld storleik på hytter som kan få utvida med tilbygg bør det setjast ei øvre grense for storleiken på hyttene (endringsforslag 3).

3	Hordaland Fylkeskommune	Fylkeskommunen ser det som positivt at kommunane har utarbeida ein felles kommunedelplan for Fjellheimen villrein-område. Fylkeskommunen meiner at det ikkje er heimel for å legge restriksjonar på stølshus og fritidsbustader i retnings-linene knytt til omsynsona for bevaring av naturmiljø. Fylkeskommunen meiner og at kap. 6 burde oppdaterast.
		<p>Administrasjonen si vurdering; Retningslinene til omsynsona i kap. 9.1 bør få eit tillegg som tydeleggjer at dei skal ivareta villreinstamma. Konkret bør derfor avsnitta om Stølsområde og Fritidshus få ei slik innleiing, « Av omsyn til villreinstamma bør det ikkje tillatast ny utbygging i villreinområdet» (endringsforslag 4).</p> <p>Kap. 6 er oppdatert i samband med at planarbeidet vart starta opp att i 2015. St.melding nr. 26 (2006-2007) om «Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand» er den siste i sitt slag. Tilsvarande er det ikkje utarbeida nyare fylkesplanar som omtalar dette temaet.</p>
4	Forsvarsbygg	<p>Forsvarsbygg påpeiker at militær øvingsverksemd ikkje treng godkjenning av politimeisteren og at retningslina i kap. 9.1 under motorferdsel her må justerast.</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Retningslina i kap. 9.1 om motorferdsle bør justerast slik at siste setning lyder; «Hjelpkorpsa sin øvingsaktivitet skal vera del av ein øvingsplan godkjend av politimeisteren» (endringsforslag 5).</p>
5	Direktoratet for mineralforvaltning	Direktoratet har ingen særskilde merknader til planforslaget men gjer merksam på at det er registert mineralressursar innafor planområdet.
		<p>Administrasjonen si vurdering; Ev. saker om uttak av mineralførekomstar må vurderast konkret m.a. utifrå kva verknad tiltaket vil kunne få på villreinstamma.</p>
6	Nærøyfjorden verneområdestyre	Nærøyfjorden verneområdestyre støttar framlegg til Interkom-munal kommunedelplan for Fjellheimen. Retningslinjene er i tråd med verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og forvaltningsplan for området. I forvaltningsplan for Nærøyfjorden står det mellom anna at «omsynet til villrein skal alltid tilleggjast vekt i avgjerder om tiltak innanfor deira leveområde. Det skal vere nært samarbeid med villreinutval og villreinnemnder. Ein skal legge opp til å unngå ferdsle gjennom kalvingsområde i april/mai».
		<p>Administrasjonen si vurdering; Verneområdestyret har ingen framlegg til endring av planen.</p>

7	Stølsheimen verneområdestyre	<p>Stølsheimen verneområdestyre støttar framlegg til <i>Interkom-munal kommunedelplan for Fjellheimen</i>. Planen er eit godt plan-verktøy for å ta vare på leveområda for villreinen i Fjellheimen villreinområde. Retningslinjene er i tråd med verneforskrifta for Stølsheimen landskapsvernområde og forvaltningsplan for området.</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Verneområdestyret har ingen framlegg til endring av planen.</p>
8	BKK, Produksjon AS	<p>BKK viser til at rehabilitering av kraftanlegg innanfor plan-området i dag krev dispensasjon frå LNF-formålet og føreset at kommunane også i framtida viser fleksibilitet i slike saker. Dei ynskjer at «Naturbase» og kommunedelplanen sitt tema-kartet blir oppdatert slik at viktige trekkruiter og liknande framgår. Tilsvarende meiner dei at BKK sine mindre instal-lasjonar i området bør framgå av temakartet. Dei påpeikar at det er urealistisk å kable lengre kraftlinetrasear då dette i dei fleste tilfelle vil føre til større naturinngrep enn liner.</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Kommunedelplanen sitt temakartet bør kun vise utvalde tema, som t.d. dei viktigaste kryssingspunkta for villrein over R13. Meir detaljerte data kan ein finna i underliggjande rapportar. Når det gjeld ev. kabling av nye kraftliner i området framgår det av planen at dette kun bør skje der det ikkje medfører store terrenginngrep.</p>
9	Nordfjella og Fjellheimen Villreinnemnd	<p>Villreinnemnda ser positivt på at det vert laga ein felles kommunedelplan for villreinområdet. Dei påpeiker at idrettsanlegg er vist på plankartet vest for Hanguren (Dyrvedalen) men ikkje opplista i planen under arealformål.</p> <p>Dei meiner at det må tydleg framgå av temakartet at kun trekkvegar over R13 er vist slik at kartet ikkje kan feiltolkast.</p> <p>Når det gjeld handlingsplanen tilrår dei at «kartlegging av trekkruiter» vert inkludert i tiltaket «Areal og beitekart-legging». Dei meiner og at villreinnemnda bør vera involvert i dei fleste tiltaka i handlingsplanen.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; I kap. 4, under arealformål bør arealet som er avsett til idretts-formål i Voss kommune sin kommuneplan opplistast som «bebyggelse og anlegg, idrettsformål» (endringsforslag 6).</p> <p>På temakartet bør det tydleg framgå at kun trekkvegar over R13 er vist på kartet.</p>

		<p>(endringsforslag 7).</p> <p>I tiltaket « areal og beitekartlegging » bør kartlegging av trekkvegar vera ein naturleg del av tiltaket. Dette bør framgå av handlingsplanen (endringsforslag 8).</p>
10	Villreinutvalet for Fjellheimen villreinområde	<p>Villreinutvalet har ikkje merknader til føremålet til planutkastet. Dei peikar på at fjellryggen «Hatlekinni» Nord for Bolstad ikkje er inkludert i temakartet og at dette har vore teljande villreinareal tidligare grunna sin funksjon som opp-haldsområde og beite om hausten. Dei ynskjer derfor at Hatlekinni er villreinareal eller blir betrakta som omsynssone for villrein.</p> <p>Villreinutvalet finn det naturleg at areal med høg menneske- skapt aktivitet blir teke ut som teljande areal for villrein, og som teljande areal for tildeling av fellings løyver. Dette omhandlar deler av Finnbunuten/Ondrehaugen i Voss kommune og Hangurenplataet. Begge områda har høg ferdsel av menneske som truleg aukar i åra framover.</p> <p>I tråd med planframlegget meiner villreinutvalet at når RV 13 blir lagt i tunnel må den gamle riksvegen mellom Finnbuene og Storhaugtunnelen ikkje bli vinterbrøyt (1.nov. til 1.juni). Tilsvarande bør anleggsvegar i villreinområdet ikkje brøytast opp før 1.juni. Villreinutvalet meiner vidare at det ikkje bør gjevast løyver til motorisert ferdsle i perioden 10. april til 1.juli.</p> <p>Villreinutvalet ser det naturleg at utvalet har ei utvida rolle utover det som er skissert i Handlingsprogram 2016-2019. Villreinutvalet vil ha uttalerett og innsynsrett i sakene som vedkjem villreinareal og tilhøyrande randsoner.</p> <p>Administrasjonen si vurdering; Planavgrensinga er etter fleire drøftingar i styringsgruppa fastsett til samanhengande areal over kote 700. Området «Hatlekinni» nord for Bolstad bør utifrå dette ikkje inngå i planen då dette ikkje er eit samanhengande areal over kote 700.</p> <p>Det er viktig med brei og god medverknad i forvaltninga av villreinområdet. Villreinutvalet bør derfor høyrast i alle dispensasjonssaker til liks med villreinnemnda, jf. kap. 10 «Retningslinjer for sakshandsaming» (endringsforslag 9).</p>
11	Bergen og Hordaland Turlag	<p>Meiner at føremålet med planen harmonerer godt med dei verdiane turlaget skal ivareta. Dei føreslår at retningslinjene i planen tek for seg involvering av brukarinteresser. Konkret gjer dei framlegg om eit eige avsnitt om « Medverknad» i kap. 9 ; « /</p>

		<p><i>oppfølginga av planen har kommunane ansvaret for å sikra medverknad og samråd mellom brukerinteresser i kommunale plan- og forvaltingspørsmål som gjeld Fjellheimen villreinområde»</i></p> <p>Under handlingsplan peikar dei på at det er viktig med god koord-inering og samarbeid med friluftslivorganisasjonane som har aktivitet og hytter i dette området, slik at ein kan oppfylle målet om informasjonsmateriell med høg standard og sams utforming. Tur-laget er vidare positive til at det vert utarbeidd løype- og stiplanar for Fjellheimen villreinområde.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Medverknad i forvaltninga av villreinstamma er viktig. Tur-laget sitt framlegg om eit avsnitt om «medverknad» bør derfor leggst inn i kap. 10, andre avsnitt, under «retnings-liner for sakshandsaming» (endringsforslag 10).</p>
12	Åshild Eikefet Lien	<p>Har fleire merknader til ordlyden i retningslinene i kap. 9.1 og 9.4, m.a. om at villreinnemnda skal gje uttale til alle reguleringsplanar/dispensasjonssøknadar før avgjerd og at eksisterande anleggsvegar kan oppgraderast etter søknad. Ho har og eit konkret framlegg til bandtvangsperiode frå 1. mars til 20. august og om at informasjonstavler også bør setjast opp ved DNT sine hytter.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Ordlyden i kap. 9. og kap. 9.4 er utforma som retningsliner og ikkje som føresegner. Dette legg derfor føringar på korleis teksten er utforma. Administrasjonen vil difor tilrå att ein ikkje endrar ordlyden, men meiner at dei konkrete forslaga om bandtvangsperiode bør arbeidast vidare med. Tilsvarande bør relevant informasjon om villreinen også formidlast på/ved DNT sine hytter (jf. også merknad frå Bergen og Hordaland turlag).</p>
13	Tore Bø	<p>Har hytte i Skjellingen og peikar på utfordringar i høve brukstid på si hytte dersom det ikkje vert vinterbrøyta veg lengre enn til Storehaug. Meiner og at ei utviding av hyttene på 15 m² er for lite for dei som har små hytter.</p>
		<p>Administrasjonen si vurdering; Av omsyn til villreinstamma bør Vikafjellsvegen ikkje brøytast opp før 1. juni etter at tunnelen er opna. Det kan likevel vera ei løysing å brøyta til Fosse og frå Voss til fylkesgrensa og ha stengt mellom. Dette vil gje reinen mulegheit til kryssing av vegtraseen. For hytteigarane i området er det viktig at det vert tilrettelagt for leigekøyring med snøscooter fram til</p>

		hyttene. Retningslinene i planen opnar opp for at mindre hytter kan utvidast. Av omsyn til reinstamma bør likevel ikkje hyttene vera for store i villreinområdet.
14	Laila Fjærestad m. fl.	Meiner på vegne av fleire hytteigarar m.a. at Rv 13 må vinterbrøytast til Fosse/ Hestavollen og til fylkesgrensa frå Myrkdalssida etter tunnelopning gjennom Vikafjellet. Dette både pga omsyn til hytteigarar, friluftsliv og beredskapen på fjellet. Dei meiner og at det må kunne nyttast snøskuter mellom Fosse og fylkesgrensa dersom vegen blir stengd vinterstid. Dei meiner at det ikkje bør tilretteleggast for camping oppe i fjellområdet då dette kan uroa reinen.
		Administrasjonen si vurdering; Det kan vera ei løysing å brøyta frå Vik til Fosse og frå Voss til fylkesgrensa og ha stengt mellom. Dette vil gje reinen mulegheit til kryssing av vegtraseen. For hytteigarane i området mellom er det viktig at det vert tilrettelagt for leigekøyring med snøscooter fram til hyttene (endringsforslag 11).
15	Ivar Eilev Refsdal	Som grunneigar i Valaholo i Vik meiner at ein framleis må få byggja stølshus og landbruksvegar i området. Konkret er det ynskje om å bygge stølsveg fram til Valahola.
		Administrasjonen si vurdering; Eventuelle søknader om bygging av nye stølshus og land-bruksvegar bør vurderast konkret på grunnlag av søknad. Ved vurdering av slike søknadar bør nytten av tiltaket for land-bruksdrifta vurderast opp mot ulempene for villreinstamma.

Rådmannen sin konklusjon

Fleire av merknadane til planframlegget tilseier at planen bør justerast. Som det er påpeika i fleire av merknadane er det viktig å sikra ei felles forvaltning av villreinstamma. Det inneber at kommunane i villreinområdet bør vedta ein felles plan som sikrar lik handsaming over kommunegrensene. Planen bør og legges til rette for brei medverknad frå ulike interesse-grupper slik at konfliktnivået i området vert minst muleg.